

אפשרויות למשחק פוטנציאל מרחבי

פרשנות מחודשת

המשחקים של הילדים נעו בין גני משחקים סטנדרטים לבין שימוש בסדקים באספלט, וכל מה שבניהם. הילדים מצאו שימוש מרתק במרחב: התגלשות על מעקות, דילוג בין אבני מרצפות, טיפוס על אבנים וספסלים ועוד.

"מגלשות" במה

מיכל "סבים וסבתות מתגלשים שם"

שוויוניות ושייכות

משחקים באיקס עיגול על הרחבה:
-למה אתם משחקים פה איקס עיגול?

"מותר" מיכל
- אבל למה?

"כי שם אנשים עוברים ופה לא" מיכל

סדק באספלט

לא צפוי

אקראיות | כמה המרחב מזמן | כמה המרחב משפיע

"תורידו אותי! אני רוצה למגלשה" ליהון

גן משחקים

צפוי - סטנדרטי

נקודות אחיזה למשחק

עבור הילדים המרחב מכיל בתוכו נקודות אחיזה. לנקודות אחיזה אלו יש משמעות רבה המתבטאת במקומות בהם הילדים מרגישים שייכות, מוצאים עניין, מביעים רצון למפגש פיזי ממשי ואף לתקשורת בינם לבין עצמם.

יחסי עיר - ילדים המרחב התלת מימדי - תגובה לאובייקטים

כחלק מתרגיל התערבות במרחב עלה הצורך של הילדים לתת משמעות במקומות ריקים וסטרילים ע"י פעולה אקטיבית - בניית תלת המימד, תרגיל זה הראה כי על אף המחשבה הרווחת שילד יתפתח במקום עשיר מרחבית, דווקא המקומות הסטריליים, בהם כביכול יצאנו מ"העיר", היוו קרקע פוריה עבור הילדים.

נקודת אחיזה

לא נקודת אחיזה

תחושת הגבול כפונקציה של המרחב

תחושת הגבול של הילדים הושפעה מהמרחבים בהם סייגו. בשכונות המגורים הגבולות היו מאוד ברורים, איפה מותר ללכת, היכן זה שטח פרטי של בית והיכן זה שטח ציבורי. כאשר עברנו אל המרכז המסחרי הגבולות היטשטשו מעט, פתאום יש את המרכז המסחרי וגם לו יש שוליים. כאשר הגענו אל הים - שהוא מהווה גבול אבסולוטי, מבחינה מרחבית עבור הילדים הגבולות נפרצו.

החומה כגבול מזמן

עבור הילדים חומה היא אותה חומה. כאשר הובילו אותנו אל החומה המגדירה את הגבול בין שכונת סביוני ים לשכונת ד' החומות המגדורות חלק מהבתים הפרטיים נראו לילדים בדיוק כמו החומה המפרידה בין השכונות. הילדים הציצו מבעד לחומות, ציירו עליהן ועל חלקן טיפסו.

"אבל הנה חומה" (מצביע לעבר גדר של בית פרטי שנראה כמו חומה). גיא

חקירה ובדיקת הגבולות

בחינת הגבולות ברמה הפיזית - מה אפשר לדחוף, איפה אפשר לעבור, על מה אפשר לטפס ובמה ניתן לגעת.

הים כגבול אבסולוטי - אינסופי

-איפה נגמר המרכז? "בשדה. מעבר לשדה זה הקריות. זה שדה למכוניות." גיא

"כל האזור של החנות זה המרכז." גיא

המרכז

השכונה

"הגענו לדוך ללא מוצא" קורן
 "הגענו לסוף של הים" מיכל
 "זה לא הסוף! הים מקיף את כל העולם" קורן

"נכון אין סוף לים? כי הוא במעגל. כי למעגל אין סוף. רק אם עוזבים את היד" מיכל

בית - לא בית

"אנחנו נראים כמו

משפחה אחת גדולה," טורן

"אנחנו לא רגילים

ללכת במעגלים, אנחנו

כל הזמן בבית ספר." לרון

"היי תראו, אני הייתי בגן הזה!"
לי-שי

מרחב הציור = מרחב משותף

המרחב החיצוני מתויג ומחולק על ידי הילדים בהגדרות של בית וכל מה שאינו בית.
הבית = המקום המוכר, הן הבית הפרטי והן המרחב המוכר בו הרגישו בנוח.
ניתן לראות כי בדיוק כמו בציורים כך גם בפעולותיהם במרחב, הבית בא לידי ביטוי.

שטיח

מחסן

חלון

דלת

"אולי ניתקע שני כאלה באדמה ואחר למעלה?" לרון
"נעשה פה מחסן, פה צמוד לבית." טורן

יחסים חברתיים

כמקומות שתויגו כמוכרים ע"י הילדים היתה אי שיוויוניות בין הילדים, מכיוון שהקבוצה התחלקה לאילו שהכירו את המקום ואילו שלא הכירו. דווקא, במקומות שלא היו מוכרים לילדים היתה שיוויוניות בין ילדי הקבוצה, מתוך התמודדות עם הלא מוכר. בסידור הראשון כאשר הסתובבנו בשכונת סביוניים ושכונה ד' ניתן היה לראות היכן הילדים גרים ומה הם מכירים דבר שיצר חוסר שייכות לחלק מהילדים וכתוצאה מכך גם את האי שיוויוניות, לעומת הסידור השלישי שבו סידרנו בשכונת יוספטל אותה אף אחד מהילדים לא הכיר, דבר שיצר את השיוויוניות במרחב הלא מוכר.

לרון מצייר את הקבוצה מציירת יחד

מערכת חברויות במרחב

המרחב השכונתי מורכב מהבית שלי ומהבתים של חברים שלי

"פה הבית האחרון, זה של בת דודה שלי." סיבל
"הנה הבית שלי." טורן
"כאן הבית של אוראל." טורן

"אני יכול לצייר לך איך מגיעים לבית שלי. לקרית ים" יונתן

טורן

שיויוני
מתוך התמודדות
משותפת

לא שיויוני
מתוך הכרות
עם המרחב

מהחוץ פנימה

במהלך הסיורים ניתן לראות את היחס של הילדים למרחב לפי השיוך של בית ו-לא בית. כאשר הסתובבנו בשכונת המגורים, הבתים הפרטיים היו ה-בית. בית במשמעות של מקום שנוח לי בו, שאני מכיר אותו, שאני מרגיש בו בטוח ושיש לי קשר איתו. כל השאר הפך ל-לא בית.

הזדהות עם מרחב המגורים -

תחושת הנוחות של הילדים השתנתה במעבר בין השכונות, זאת כפונקציה של האם גרו באותה שכונה או לא. כאשר סיירו במרכז המסחרי 'ניצן' המוכר והאהוב על הילדים - המרחב הציבורי הפתוח של המרכז הפך הוא להיות הבית וכל שאר המקומות הפרטיים יותר - דוגמת החנויות (מרחב שאינו פתוח) הפכו עבור הילדים ל-לא בית. מכאן אפשר להבין מהי החשיבות של 'ניצן' עבור תושבי קרית ים - כיצד הזדהות עם המרחב מלמדת אותנו על העיר והיחסים איתה.

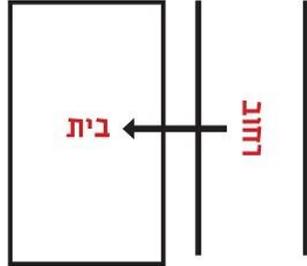
סיוור בפקולטה לארכיטקטורה בטכניון -
"זה נראה כמו בית ליונים." מיכל
"איזה יפים העצים הם מכסף, אבל אין כאלה באמת." מיכל
"מתי גם אנחנו נעשה יצירה?" גיא
"אם לא היו פה מדרגות הייתי נשארת במקום." מיכל

עניין של השקפה

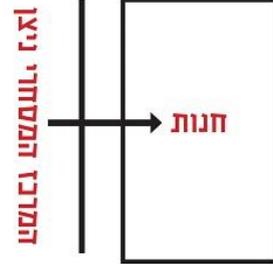

"יחשבו שאנחנו משפחה עם מלא אמהות." קורן
"אסור לעבור את הגדר" גיא

לא - בית בית

בשכונה, המרחב הציבורי הינו "דל" ופחות מאפשר מאשר המרחב הציבורי בניצן ובחוף הים.

"יש מכשפות בסופרמרקט" גיא

לא - בית בית

הסתכלות- למידה- התערבות

